

**Додаток до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей

**22 листопада 2024 року
м. Харків, Україна**

**Харків
2024**

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол №12 від 29.10.2024 р.), вченої ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 10 від 28.10.2024 р.)

Рецензенти: **Кизим Микола Олександрович**, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, керівник відділення досліджень людського капіталу, завідувач відділу досліджень людського розвитку Інституту демографії та проблем якості життя НАН України (Київ, Україна);
Криворучко Оксана Миколаївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (Харків, Україна);
Назарова Галина Валентинівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)

Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22 листопада 2024 р. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2024. мова, англ. мова

Наведено результати наукових досліджень учасників Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману. Розглянуто проблеми та перспективи розбудови економіки України, стратегічного управління конкурентоспроможністю підчас війни та повоєнної розбудови економіки України на основі інновацій, зокрема питання: сучасного стану використання пропозицій Овсія Лібермана щодо планування, зростання прибутку підприємств; управління розвитком міжнародної діяльності підприємств в умовах цифрової трансформації; розглянуто сучасні детермінанти забезпечення конкурентоспроможності та національної безпеки України; інноваційної трансформації промисловості України за різними галузями; перспективних напрямів розвитку циркулярної економіки в Україні.

Видання складається зі збірки тез доповідей учасників конференції.

Представлений матеріал може бути корисним для використання у подальших наукових дослідженнях, практичній діяльності підприємств і організацій для підвищення конкурентоспроможності й інноваційного розвитку. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, наукових, освітніх і громадських організацій.

УДК 658:005.332.4

Забезпечення конкурентної стійкості підприємств в умовах воєнного стану

Пасько Марина Іванівна,

канд. екон.наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,

логістики та інновацій, ХНЕУ ім. С. Кузнеця

(м. Харків, Україна),

e-mail: maryna.pasko@hneu.net;

Кретов Ярослав Олексійович, здобувач вищої освіти 2 року навчання

у магістратурі кафедри менеджменту, логістики та інновацій,

навчально-науковий інститут Менеджменту і маркетингу,

ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна),

e-mail: kretov.yaroslav.o@hneu.net

В умовах воєнного стану підприємства стикаються з великою кількістю ризиків та непередбачуваних обставин. Лише підприємства, які в таких умовах здійснюють моніторинг змін у середовищі функціонування і відповідно до них адаптують свою діяльність, мають змогу не тільки вистояти, але й зберегти або навіть покращити свої конкурентні позиції на ринку.

Тому перед підприємствами постає необхідність досягнення та управління конкурентною стійкістю, яка дозволяє зберігати високу результативність діяльності при різкій і непередбачуваній зміні зовнішнього середовища.

Поняття конкурентостійкості Кузьминчук Н., Євтушенко В., Куценко Т., Терованесова О. пропонують розглядати, враховуючи наявність конкуренції та стійкості, яка включає стабільність, міцність, надійність, захищеність, стійкість до дії внутрішніх і зовнішніх негативних змін, здатності адаптуватися до них [1]. Це визначення має доволі узагальнене трактування поняття конкурентної стійкості, не окреслено ключові напрями та заходи, за рахунок яких підприємство може її досягти.

курентоспроможності підприємств. Переорієнтація маркетингової діяльності у напрямку цифровізації та ефективного застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій стає визначальним чинником успішного функціонування підприємств та закладає базу для виникнення сучасної концепції забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах пришвидшених цифрових змін і трансформацій.

За результатами досліджень Демків І., Трепетом Н. [4] розроблено напрями та засоби зміцнення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств в умовах цифровізації. Виходячи із думки, що зміцнення / забезпечення конкурентоспроможності є ключовими у забезпеченні конкурентної стійкості підприємства, пропонуємо вважати доробки авторів такими, які можуть бути використані для останньої.

Серед запропонованих засобів значний інтерес становлять: створення унікальних пропозицій, які надалі зумовляватимуть розвиток бізнесу; оптимізація вебсайту підприємства; розвиток мобільного досвіду; віртуалізація продукту; надання інформації споживачам про технологічні процеси та додаткові програми і послуги; поширення інформації про соціальну відповідальність бізнесу [4, с. 116].

Застосування цих засобів можливо лише за певних умов. Комплекс умов забезпечення конкурентостійкості підприємства може включати:

- своєчасні, швидкі та адекватні реакції на якісні зміни в бізнес-середовищі, здатності діяти «на випередження»;
- формування ціннісної пропозиції для споживачів для забезпечення їх довгострокової лояльності;
- постійний пошук шляхів раціонального використання усіх видів ресурсів, що забезпечує оптимізацію витрат;
- побудови ефективної системи ризик-менеджменту;

- можливість безперервного нарощування інноваційного конкурентного потенціалу як джерела формування реальних і потенційних конкурентних переваг;
- утримання / покращення власних конкурентних позицій на ринку в динаміці за різних коливань ринкової кон'юнктури;
- високий рівень фінансової стійкості, потенціал до збільшення ринкової вартості підприємства;
- ефективність конкурентних стратегій, системи оперативного, поточного та стратегічного управління і розвитку тощо [2, с. 54].

Таким чином, умови воєнного стану та наявність різноманітних ризиків у діяльності вітчизняних підприємств загострюють питання забезпечення конкурентної стійкості.

Базисом для забезпечення конкурентостійкості є збереження та зміцнення конкурентоспроможності за рахунок цифровізації усіх аспектів діяльності підприємства в цілому і маркетингової зокрема.

Основними засобами забезпечення конкурентної стійкості є інформаційно-комунікаційні інноваційні технології, засновані на персоніфікованих запитах потенційних споживачів.

Література

1. Кузьминчук Н., Євтушенко В., Куценко Т., Терованесова О. Конкурентостійкість підприємства в аспекті організаційного та управлінського теоретико-методичного інструментарію. *JOURNAL OF EUROPEAN ECONOMY*. 2020. Т. 19. № 3 (74). С. 587–604. URL: <https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1481/1472>
2. Филюк Г. М., Бондарук А. А. Теоретичні аспекти формування конкурентостійкості підприємства в умовах динамічних змін. Актуальні проблеми економіки. 2024. № 2 (272). С. 49–57. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/02/2.24._topic_Halyna-M.-Fyliuk-Alla-A.-Bondaruk-49-57.pdf
3. Кисельов К. Ю. Конкурентостійкість в оцінюванні конкурентоспроможності підприємства. *Таврійський науковий вісник*. 2012. № 79. С. 260–267. URL: https://www.tnv-agro.ksauniv.ks.ua/archives/79_2012/48.pdf

4. Демків І., Трепет Н. Забезпечення конкурентоспроможності підприємства в умовах цифровізації: нові виклики і можливості. *Development Service Industry Management*. 2023. № 4. С. 112–117.

DOI: [https://doi.org/10.31891/dsim-2023-4\(18\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2023-4(18))

Тези надійшли до редакції 22.10.2024 р.

